

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Kartellek.

Régi igazság (de azért mindig új marad), hogy a jómóduak, a gazdagok telhetetlenek. A mijük van, ami megadatott nekik, azzal be nem érik, az kevés nekik, hanem egyre többet és többet kívánnak. Semmi se „sok” előttük és a „több” is kevésbé nyugtatja meg őket.

Megértjük, méltányolni tudjuk, ha töméredek pénzzel, nagy vagyonnal megáldottak azért óhajtanak és áhitanak egyre többet, hogy e feleslegüket is, miként vagyonuk egy hányadát a jótékonyosság, a humanizmus oltárára áldozzák; embertársaikat, felebarátjaikat támogatják, segítik; igaz tetszésünkkel találkoznak, ha a tehetősebbek istápolják, fölkarolják a lesújtottakat, a szerencsétleneket; ténykedéseik, cselekedeteik rugója nem a rut egoizmus, hanem a nemes önzetlenség.

A kartellek dicső lovagjai nem ösmernek altruizmust, holt fogalom előttük a jótékonyosság, irgalom és könyörület, nem tudnak és nem akarnak érezni és gondolkodni, minden tettük, lépésük a legocsmányabb önérdék undorító mezét viseli; egy szent célt ösmernek: a saját zsebüket, ami ezenkívül esik, az nem érdekli őket, az idegen előttük.

Egy szép napon összeáll egy csomó vagyonos gyáros, nagy vállalkozó s hamarosan kartellt, ringet, trösztöt csinálnak, melyek alatt értendő, hogy bizonyos kelendő cikkeknek, kapós portékának árát tetemesen fölserófolják, mert nekik úgy méltóztatik tetszeni, mert ők az urak, áruikra vannak ráutalva az emberek és miért ne keressenek még többet a szegény gazdagok, miért ne táplálhassák, hizlalhassák erszényeiket, mikor nincs akadály.

Igy teremődnek nap-nap után a kedves kartellek, még pedig a leg-szükségesebb, legnélkülözhetlenebb árucikkek, nevezetesen élelmiszerek körül. És ezt egyesegyedül a szegény, szűkes viszonyok között élő emberek szenvedik meg; az ő bőrükre, zsirjukra megy az egész machináció; nekik kell némán és szótlanul túrni a kartell-lovagok szeszélyeskedéseit, mert hát szükségük van azokra a cikkekre. Nem tehetnek ez ellen a basáskodás, zsarnokoskodás ellen semmit. Az urak, a pénzeszsákok a markukba röhögnek, mert jól tudják, hogy portékáikat bojkottálni nem lehet; akármilyen drága árt szabnak, megvásárolják a szegények is, mert muszáj.

Ami a legszomorítóbb ebben a dologban, hogy a kartellek szele idegen államokból, főleg Ausztria felől fujdogál hozzánk, a mi pénzünkre, a mi vérünkre, a mi kizsákmányolásunkra utazván, mi ölbe tett kezekkel túrjuk ezen önkénykedéseket, tehetetlenek vagyunk ezen invázióval szemben, ide-oda hagyjuk magunkat ráncigálni, de nem vagyunk képesek sikeresen megküzdeni e legveszedelmesebb ellenségünkkel, a rajtunk élőködő kartellekkel.

Nem csoda, ha annyi a szegény, földhöz ragadt ember és nem csoda, ha egyre jajveszékelnék, siránkoznak; ok nélkül nem teszik, mikor a legfőbb ok: az általános drágulás.

Itt volna az ideje, hogy az illetékes tényezők erélyesen kezükbe vennék ezt az ügyet s módját ejtenék valahogy annak az áldatlan önkénykedésnek, mely a gazdag gyárosok és vállalkozók kartellkötösdi játékaiból áll. **M. T.**

A társadalom mostoha gyermekei.

Sajnos, de úgy van, hogy a kisiparosok óriási számarányu osztálya az, mely miként a multban, úgy ma-

napság is a társadalom mostoha gyermeke, melynek jajszava csakis a nyomorúság határáig hat, de tovább a jólét küszöbéig már nem bír jutni.

Kevesen vannak, kik a kisiparos sanyaru helyzete javításán tépelődnének, de az a kevés egy egész hatalommal ér fel, mely valóban elszántsággal küzd az úgy igaz voltáért.

És ha küzdelmük nem is terem egyebet, mint szurótövist, vegyék megnyugvással azt, hogy van még a kisiparosoknak egy hatalmasabb eszközük, mely a világ teremtése óta uralkodik és az nem más, mint a szellemélet.

Ez az egyetlen vagyon még, mely fölött senki sem rendelkezhetik, amely semmiféle néven nevezendő törvény által ki nem sajátítható, se meg nem szorítható.

A kisiparosok létjogosultsága, önállósági jogköre veszélyeztetve van, de szellemi birodalmuk megingathatlan, kezében tartja sorsának gyepelét, mert oly tényezővel bír, melylyel leginkább képes nemcsak ideális, de valódi célokat is elérni.

A szellemi önképzéshez nem szükséges feltétlenül a szervezkedés. A szervezkedés csakis ott kívántatik meg, hol azt a helyi viszonyok követelik, s hol meg van a bizalom egymásban.

A szellemi érintkezés hiányát pótolja az a tényező, mely hivatva van a kisiparosok körében előmozdítani a műveltség azon törekvéseit, melyek keretében a szellemi életnek mozogni kell.

Nincs az a művelt nemzet, hol eziránt ne alkottak volna felsőbb helyről oly áldásos intézményeket, melyeknek éppen mi szenvedjük hiányát.

A kisiparosokban mindig megvolt és meg lesz is az az erő, melylyel szellemi tőkét megszerzi, csak arra felé kell iparkodniok, hogy ne egy oldalon, hanem teljes sikert érjenek.

A szellemi önképzésnek sok mindenféle eszköze van. Lehet válogatni bennük tetszés szerint, de kellő elővigyázattal, nehogy az előrehaladásban bénulás álljon be.

Az eszközök nyújtásában persze azokhoz a testületekhez kell fordulni, a

FÉRFIINGEK, KALAPOK, NYAKKENDŐK,

napernyők, csipkék, harisnyák, keztyűk.

Pazar választék! Villanycsillárok! Olcsó árak!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA

ZOMBOR, KOSSUTH-U.

A KÜLÖNLEGESSÉGI

TÖZSDE ME LETT.

melyeknek szabályaiban és törvényeiben gyökerező feladatuk felkarolni mindazon mozgalmakat, amelyek a helyes és előírt irányban haladnak s melyek megkövetelik az ilyen testületek szellemi támogatását, nem tekintve az anyagi eszközöket, amelyek csak technikai és cselekvő dolgok.

Addig tehát, míg ezen remények teljesítései nem helyeztetnek kilátásba, építeni kell azt a bástyát, mely a felmerülő akadályokat visszaverni lesz hivatva.

Segélyakció.

Zombor, április 22.

Városunkban.

A szerbiai konfliktussal kapcsolatban, midőn a háboru már-már kitörőben volt, *Fernbach* Károly főispán lelkes hangú felhívást bocsájtott ki a vármegye összes községeihez, hogy a behívott katonák visszamaradt családtagjait a nyomortól megmentendő helyi bizottságok alakuljanak s gyűjtés útján gondoskodjanak mindazokról, akik a segélyre reászorulnak. Ugyan-e célból hívta össze városunk jótékony nőegyleteit és az egyesületek vezetőségeit.

A bizottság meg is alakult s az emberbaráti ügy szolgálatában — bár már a béke biztosított — még mindig oly lelkesedéssel működik, mint megalakulása első napjaiban. A segélyezettek pontosan megkapják a rőszükre megállapított segélyösszegeket. Eddig a következő segélyek fizetettek ki:

	Megállapítva:	Kifizetve:
Abadzsin Illésné	1:30 K,	36:40 K.
Anisits Józsefné	1:60 „	44:80 „
Csicsovacszy Györgyné	1:— „	28:— „
Csicsovacszy Sebőné	1:30 „	36:40 „
Csuvárdits Péterné	1:60 „	44:80 „
Czirkl Józsefné	1:— „	28:— „
Csernits Miklósné	1:30 „	36:40 „
Dorotits Györgyné	1:60 „	33:60 „
Fábián Vincéné	1:— „	28:— „
Gärtner Károlyné	1:60 „	44:80 „
Gromilovits Andrásné	1:— „	28:— „
Guczunya Sándorné	1:30 „	36:40 „
Hornyák Mihályné	1:— „	28:— „

Jevrics Györgyné	1:30 K,	27:30 K.
Hajósevits Józsefné	1:30 „	38:50 „
Janyatovits Száva	1:30 „	36:40 „
Jerkovits Száváné	1:90 „	53:20 „
Jerkovits György szülei	1:— „	28:— „
Rákits Péterné	1:— „	28:— „
Szadovszky Józsefné	1:— „	28:— „
Sztojasits Radivojné	1:30 „	36:40 „
Szecsujszky Velimirnő beteg	2:— „	56:— „
Sztojkov Szimané	1:60 „	44:80 „
Szklinovszky Ádámné	2:— „	56:— „
Tury Jánosné	1:30 „	36:40 „
Markovits Mihályné	1:60 „	44:80 „
Novák Sebő Száváné	1:60 „	42:70 „
Pekánovits Péterné	1:— „	28:— „
Pekánovits Józsefné	1:— „	28:— „
Parchetits Jánosné	1:60 „	44:80 „
Radanov Lázárné	1:— „	28:— „
Kolarits Vincéné	2:— „	56:— „
Kubatovits Istvánné	1:60 „	44:80 „
Mikkovits Istvánné	1:— „	28:— „
Mazur Jánosné	1:30 „	36:40 „
Mikus Kálmánné	1:— „	28:— „
Tuczakovits Miladinné	2:— „	56:— „
Veréb Istvánné	1:30 „	33:40 „
Vujkovits Lázárné	1:30 „	36:40 „
Varga Ferencné	1:30 „	18:20 „
Vukicsevits Györgyné	1:90 „	53:20 „
Zecsev Istvánné	1:30 „	36:40 „
Bosnyák Mátyásné	1:60 „	33:60 „
Bogdán Józsefné	1:30 „	36:40 „
Lemits Mártonné	1:30 „	36:40 „
Sztojacics Mladenné	1:— „	28:— „
Vukovits Andrásné	1:— „	28:— „
Obuskovits Szilárdné	1:30 „	36:40 „
Markovits Józsefné	1:— „	28:— „
Nasztasits Kosztáné	1:— „	28:— „
Mracina Istvánné	1:30 „	36:40 „
Kanurics Vojislávné	1:— „	28:— „
Bogdán Ferenc	1:60 „	22:40 „
Nikolits Illésné	1:— „	21:— „
Répins Juszlínné	1:30 „	30:40 „
Gruits Szekula szülei	2:— „	56:— „
Manojlovits Jánosné	1:60 „	44:80 „
Lugumerszky Istvánné	1:30 „	36:40 „
Manojlovits Istvánné	1:— „	28:— „
Belyanszky Dobrivojné	1:— „	28:— „
Mandits Száváné	2:— „	46:— „
Belyanszky Lukácsné	1:— „	28:— „
Belyin Tivadar	1:30 „	36:40 „

Özv. Hahné	1:— K,	28:— K.
Peszt Jánosné	1:60 „	44:80 „
Abadzsin Száva	1:90 „	53:20 „
Guczunya Szilárd	1:— „	28:— „
Mikosevits Sándor	1:60 „	33:60 „
Blezsits Pálné	1:— „	28:— „
Pazur Péterné	1:— „	28:— „
Parchetich Józsefné	1:— „	28:— „
Bosnyák Mátyásné	1:60 „	44:80 „

A segélyösszegek Auth György pénztárosnál naponta kifizettetnek.

A bizottság felkéri mindazokat, akiknél még gyűjtőív van, hogy azt a városi házi-pénztárnál beszolgáltassák szíveskedjenek.

A megállapított segélyösszegeket még nem vették fel:

Jevrics Györgyné	1:30 K,	36:40 K.
Szadovszky Józsefné	1:— „	28:— „
Parsetits Nándorné	1:60 „	44:80 „
Merl Ferencné	1:60 „	22:40 „
Strangarits Józsefné	1:30 „	18:20 „
Mikosevits Sándorné	1:60 „	11:20 „

A segélyösszegek kifizetését a III. héten beszüntette a bizottság Varga Ferenc és Bogdán Ferenc családjánál, akik már szabadságolva lettek.

Vidéken.

A behívottak családtagjainak segélyezésére *Fernbach* Károly főispán által megindított mozgalom a vármegye területén is élénk visszhangra talált s az egyes községek képviselőtestületei, valamint társadalmi lelkesedéssel állottak a nemes ügy szolgálatába.

A segélybizottságok megalakítottak, a gyűjtések megindítottak.

Bajsa: az utóbbi napokban adomány nem folyt be.

Topolya: befolyt 517 korona, mely összeg a szűkölködők között a bizottság által szétosztott. A gyűjtés a kedvezőre vált viszonyok alapján beszünttetett.

Bácskertesén: 160 korona 92 fillért gyűjtöttek s ez 16 család között lett kiosztva.

Bácsszentiván: a pénzbeli segélyezés a községi pénztár terhére történik, a közönség természetbeli adományait pedig a bizottság osztja szét.

Doroszlón: a gyűjtés folyamatban van.

Szond: a gyűjtés 226 korona 46 fillért eredményezett.

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Elnézlek hosszan . . .

Elnézlek hosszan, hunyva két szemed,
Lelked álmok honába' jár,
Boldog mosolygás édes ajkadon
S én itt vergődöm mint egy rabmadár.

Elnézlek hosszan... nem vagy már enyém, —
Álomvilágban szived fellobog . . .

És én — halálra megsebzett madár
Fázom, didergek s érzem meghalok.

Radványné Ruttkay Emma.

Néprajzi tanulmányut.

I.

Bár a legegyszerűbb falusi nép asszonya és leánya is mindenkor szívesen cicomázza magát, nem ugyan a legújabb francia, avagy angol divat szerint, mégis leginkább a nagy ünnepek nyujtanak alkalmat ahhoz, hogy egy egész falunépet ünnepi köntösben tanulmány tárgyává tehesen az ember.

A sok mindenféle népviselet között ritkaságszámba megy a szondi sokacoké, mely

noha a bácsmegeyi történelmi társulat útján illusztrált lapokban ismertette volt, minden újabb alkalommal nyujt érdekes, eddig észre nem vett sajtóságokat a vele szívesen foglalkozóknak.

A husvétmásonapi szokásos öntözést magunknak elengedve, — amire a mi részünkről nem hiszem, hogy valamely hölgy reflektált volna, — a reggeli vonattal Szondra zónáztunk négyen: Krump Vilmos tanár és Bencze Béla mérnök fotografáló masinával felszerelve, Trencsény Károly tanár és magam pedig, mint érdeklődők a szondi népviselet és a gombosi halpaprikás, vagy amint Trencsény Károly megjegyezte: „a kecségtető kecségék iránt.”

Az idő oly kedvező volt, mintha az általános munkaszünet közepett tisztán csak a fotografusok kedvéért kelt volna föl a nap s mintha a felhők is csak arra szolgálnának, hogy alkalmas pillanatban a harmonikus fényelosztás szempontjából a nap mosolygó ábrázatát enyhe fátyolba burkolják.

Megérkezvén, a kaszinó helyiségébe tértünk be némi falatozás végett, hol a savanyu képű vendéglős reprodukálhatlan falusi udvariassággal kínálta borát s a husvéti sonkát. Majd a község házában felkerestük Sztrilich jegyző urat, aki a legnagyobb készséggel szalasztotta szét a csendőröket, hogy a fotografálásához megkivántató mediumokat

karhatalommal összeszedesse. Ugy történt ugyanis a dolog, hogy előttünk már jártak ott lelkiismeretlen amatőrök, kik a megígért képek elküldéséről amatőr szokás szerint megfeledeztek s ezzel annyira elvadították a sokicákat, hogy újra becsapni őket most már szerfelett bajos.

Azonban hát iparkodnunk kellett, hogy a nagymisére való bevonulás megsejtelését el ne mulasszuk. Tarka-barka öltözékű leánysereg, nyakukon telistele gyöngyfűzettel s tarkójukon lepényre lapított hajfonattal, melynek minden sokac legény érző szívét megdobogató koronája a tetejébe tűzött árvalányhajcsomó, vagy módosabbaknál a gémtollakból készült legyező; menyecskék, hatalmas gyöngyfejdisszel, melyek impozáns nagyságukkal a most divatba jött szakasztó formájú kalapokat messze tulszárnyalják; fiatalabb asszonyok ismét más, de az előbbinél nem kisebb főköttő felével. Mindezen egyenkint is megbámulni való divathölgyei az egyszerű erkölcsű falunak, tömegesen, mondhatni százával sűrűnek a templom bejárata előtt, mignem a beharangszóra a leány és asszony-nép középtűt, a legények két oldalt libasorban vonulnak be a templomba, hol minden fiatalabb nő a magával vitt szőnyeget leterítvén a maga rendes helyére, rátérdel, míg a legények a templom hajójának két oldalán végigfutó karzatokat foglalják el.

Szabó: 83 korona gyűlt be s ez 6 segélyre szoruló család között kiosztatott.

Gombos: a gyűjtés eredményre nem vezetett.

Szilágyi: a bizottság működése eredménytelen.

Bajmok: a községi képviselőtestület a behívott katonák családtagjainak segélyezéséről gondoskodni fog addig, amíg a kenyérkereső apák a katonaságtól haza nem érkeznek. A képviselőtestület az egyes családoknak adandó segélyösszeg nagyságát napi 40 fill. állapította meg, ezenkívül minden egyes gyermek után még külön 10—10 fillér napi tápdíjat is biztosított.

Béregen: az utóbb befolyt pénz és egyéb adományok szétosztattak.

Zombori levél.

Zombor, április 22.

Kitásu urat a japán kormány Európába küldötte, hogy itt a szobrászat és a festészet műremekeit tanulmányozza. Már Venéziában láttuk néhányszor. Körülbelül hasonló tempóban rőtta a muzeumokat és más nevezetes látványokat, mint mi. Firenzében megismerkedtünk és a Pittiben megbeszélte találgára pontosan érkezünk a palota kerti bejárata előtt. Kis feleségemnek néhány szál gyönyörű aranyárga rózsával kedveskedett, nekem pedig egy sor belépőjegyet adott: a Pitti képtárba, a nagy diszkertbe, az ezüstneműek kincsesházába, a porcellánok termébe és a királyi lakosztályba.

— Ha maguknak is úgy tetszenék, ajánlanám, nézzük meg előbb a parkot; a déli nagy meleg alatt énasszonyom is szívesebben fog a nagy hűvös termekben tartózkodni.

Néhány lépésre a kaputól balfelől, élő növényzettel szegélyezett barlangszádaszerű bemélyedés hátulsó falába jobbról-balról van beleillesztve egy-egy nagy kissé szürkés márványlap. (Olyan színű mint a mi Vörösmarthy-szobrunk márványa.) A vastag márványlapokból egy-egy alig kinagyolt emberi alaknak a körvonalai domborodnak ki. (Az utmutató könyv szerint a nagy Buonarottinak, II. Gyula pápa mauzoleuma részére megkez-

dett, de be nem fejezett szoborművei.) Az alakok benne vannak a márvány tömegében, mint a drágagyöngy a kagylóban. A lángelme, mely életre keltette, megszünt lenni, mielőtt művét befejezhette volna. Mintha a teremtődés folyamatába vetnénk egy pillantást, mintha annak a nagy művészi kohónak egy szikrája pattanna reánk és ennek világításában egy pillanat ezredrésze alatt gyönyörűséges megérzések és megértések viszfénye vetődnek lelkünkbe: Kezdjük sejteni azt a mérhetetlen távolságot, mely az egyszerű mesterség, az automatikus utánzás és az önálló teremtés között van és ebből a sejtelemből fakad az a jóleső, örvendetes szenzáció a mi lelkünkben, melyet a szép élvezésének szoktunk mondani.

— Ez nagyon szép, mondja az én japánom, és olyan jól esik szemlélnem, mert ez a nem kész mestermű igen közel férközött a lelkemhez. Olyasvalamit érzek, mint amikor egy szép költeménynek nemcsak a tartalmát, hanem szerkezetének a szépségeit is megösmérem.

— Olvastam, hogy maguknál minden tanult ember ért a verselés technikájához.

— Igen az előszó zenéjéhez, minálunk igen sokaknak van érzése. Ha valamelyikünk élete végét látja közeledni, vagy formás versben mondja el érzelmeit, vagy ha erre nem képes, szegyenkezve hallgat.

— A tulvilág rejtelmétől nem rettegnek ilyenkor.

— Nem uram, nem. Amióta megszünt nálunk a Sogunok papi uralkodása, azóta úgy tanuljuk, hogy a testünk elporlad, de tetteink és helyes mondásaink túlélnek bennünket, különben még a testünk se tűnik el nyomtalanul, itt marad annak is egy része gyermekeinkben.

— Jó, jó, hát akiknek nincsenek gyermekeik, vagy sohasem házasodtak?

— Azok kérem, félig-meddig öngyilkosok; a lelkükből maradhat emlék, de a testük az nyomtalanul eltűnik.

— Maguknál mindenki ilyen dualisztikusan gondolkozik?

— Nagyobbára, bár meg kell jegyez-nem, hogy ez csak beszédforma. Mi is ösméjük a maguk monisztikus világnézetét, de

nálunk többféle a vallás- és senkit se kényszerítenek, hogy melyiknek legyen a hive, holott magukra európaiakra nagy áldás, hogy csak egyféle vallásuk van.

— Nekünk uram! Ön tréfálkozik, vagy nem értettem meg, hogy mit akar mondani.

— Miért, hát nem mindnyájuknak szent könyvük az ótestamentum, vagy, ahogy önök mondják a szent biblia.

— Vagy úgy! persze, persze. Csakhogy ennek az ősrégi fának nagyon számos oldalhajtása van és ezeken az oldalhajtásokon különböző alaku gyümölcsök teremnek.

— Megengedem, de az eredet így is közös, ahogy ön mondja.

— Ohimé! az eredet. Nálunk magyaroknál szokás-mondás: olyan nagyon régen volt, hogy talán nem is igaz. Hagyjuk békeségben a vallásokat, ezek és a nyelvek különbözősége szétválasztják az embereket és halálosan gyűlölködökké teszik őket, minden közös eredet és származás ellenére.

— Ez így van, de nem lesz mindig így, a magasabb művészet térségein majd békeségesen egyesülni fognak.

— Nem lehetetlen, hogy ott van a béke és a szeretet hazája, de milyen rettenetes lassúsággal cammog az emberiség ebben az irányban. Nézze kérem, én öreg ember vagyok és csak most kezdem tanulgatni az ábrázoló művészetnek a b-c-jét és milyen sokan vannak, akik sohase tanulják, akikre nézvést ez a tiszta boldogság nincs is a világon, mert az életküdelem nem engedte meg nekik, hogy erre is legyen idejük.

— Hát itt van a nagytermészet, ezek a gyönyörűségek mindenkinek hozzáférhetők.

— Dehogyan is, kérem alássan, ezt is meg kell tanulni, különben nyitott szemmel se lát belőle semmitsem.

— Tessék megtanítani erre mindenkit.

Lássá kérem, én is azért vagyok itt, hogy azt a sok szépet, ami itt van, majd otthon az iskolákban tanítsuk és így utjárt fogjuk egyengetni az emberi örömök újabb forrásainak és az emberi boldogságnak. Miért sóhajt. Ha ezer esztendőig, ha több ezerig is eltart, amíg a nagy cél el lesz érve. Mi az a néhány ezer esztendő az egész nemzet, az egész emberiség életében. Mi vagyunk az

A nyughatatlan vérű legénysereg való-sággal tülekedik egymással, hogy az első sorba kerülhessen, ahonnan azután leköpködéssel és hasonló szellemes ötletekkel traktálják az alant térdelőket; közben egy-egy egészséges csattanás hallatszik, ilyenkor a karzatokon elhelyezett rendőrök tartanak illemteni magyarázatokat némely nehéz fel-fogásu legénykének.

Végre megszólal az orgona s az ajtatostokodó nép a kellemesen csengő hangu kántorral együtt rázendíti az Alleluját.

Valóban ritka falu, ahol oly szép templomi éneket s oly kifogástalan orgonajátékot hallana az ember, mint Szondon; némely város is megirigyelhetné. Hozzávéve népénekhez azon festői látványt, mely a sekrestye felől a templomon végignézve a sajátos népviselet képében élénk táru, átérzi az ember az ünnepi hangulatot, mely a templom felhomályát átlengeti.

A nagymise végeztével az ígéretekkel már lekenyerezett menyecskék, lányok és legények a község háza udvarán egybesereglettek, kisérve kajánul irigykedő társnőiktől, akik minthogy a fotografálásból kiestek, való-sággal lázították emezeket, hogy ne álljanak a gép elé; talán nem kell mondanom, hogy az irigykedés alapja onnan ered, hogy a rendőrök utasítás szerint a legszembeket válogatták ki s ha már valamelyik a fotografá-

lás miatt nem szívesen állott volna is a gép elé, megtette azért, hogy ő is a „legszebbek” közé tartozzék.

Miután még egyszer csaknem eskü alatt kötelezte magát a két fotografus, hogy képeket küldenek, megkezdődött a felvétel. Előbb egyenkint, majd párosával és csoportosan örökítette meg őket a lemez s déli harangszóra bizony éppen elég volt a munkából, melyet a beállítás és csoportosítás okozott s a katonás rövidséggel eltöltött ebéddel nem nagyon kínáltattuk magunkat. Ebéd közben a mellettünk való helyiségben vidám élet folyt. Egy jó kedvre kerekedett sokac mulatott egy szál hegedű, meg dudaszó mellett, midőn pedig vidámsága a tetőpontra hágott, levetette bockorát és táncra kerekedett, a ködmönét azonban talán a világ minden kincseért sem hagyta volna magáról lefejtetni. A mezitláb való táncolás a sokacnak mély bölcseségére vall. A padló ugyanis oly irgalmatlanul gidres-gödrös, hogy az új bockor talpát tönkretette volna s annak megjavítása költséggel jár, míg ha a saját talpáról kopik le a máz, az magától begyógyul. Egyébiránt az a nézetem, hogy ha Londonban megkezdene a mezitláb táncolást, a jövő farsangon már mi is úgy járnánk; arra támaszkodik ezen véleményem, hogy míg a sokacok és tótók ezer év óta nyírják a bajszukat, mind-addig nevétségnek tartottuk e bajszviseletet,

míg Angliában is fel nem kapták a szakasztott olyan bajszot s azóta mi is szerfelett praktikusnak és szépnek találjuk.

A mi sokacunk által rendezett táncmulatság után sátorfánkat felszedve újra a fotografálásba láttunk, minthogy a második szállítmányu lefotografálandó asszonynép, kiket Bence mérnöknek egyik utbiztosa szedett össze, már türelmetlenül kandikált be a kaszinó ablakán.

Számos felvétellel a kazettákban a község jegyzőjének vendégszerető házába tértünk egy csésze feketére és bucsuszóra. Közben Trencsény K. még egyszer gyönyörködni óhajta a tarka népviselet szépségeiben, a litániára is elment s ha a gombosi hal már délelőtt meg nem lett volna rendelve telefonon, minden valószínűség szerint ott ragadunk, így azonban, abban is bizva, hogy Zomborból ígért szerint még ketten-hárman velünk tartanak, a vasutállomásnak vettük utunkat.

Ezzel véget is ért volna a tulajdonképen való néprajzi tanulmányut, minthogy azonban a gombosi halászlével kapcsolatban s azt követőleg sok jóízű, népies motívum és visszaemlékezés vegyült a kirándulásnak ezen részébe is, nem mulasztom el, hogy arról is be ne számoljak.

utódaink. Egy kis előrelátással mi is érezhetünk abból valamit, amit ők fognak érezni. Minden generáció megújodik a következőben és az én véreimből, a legkésőbbi ükunokámban is lesz még néhány csepp. Csak előre a munkával, amíg dolgozni lehet.

Kabos Márton.

H I R E K .

Hivatalvizsgálat. Kray István, a szegedi kir. itélőtábla elnöke városunkba érkezett a zombori kir. törvényszék ügyvizsgálatának megtartása végett. Ez alkalomból az apatini kir. járásbíróság bírói küldöttsége folyó hó 22-én Zomborban, a tábla elnökénél tisztelgett.

Berendelés. A belügyminiszter Mészáros Loránt főispáni titkar belügyminiszteri fogalmazót, aki a szabadkai főispán oldala mellé volt szolgálattételre beosztva, a miniszteriumba visszarendelte.

Kinevezés. A földmivvelésügyi miniszter Németh József kertésztanitót, a bajai kertészegediskola vezetőjét a IX. fizetési osztályba főkertészszé nevezte ki.

A DMKE közgyűlése. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület vasárnap tartotta meg az idei országos közgyűlését Ujvidéken. A város utcái erre az alkalomra ünnepi díszet öltöttek, alig volt egyetlen ház is, amelyen a magyar lobogó ne lengett volna. A vendégeket hozó különvonat delután érkezett meg az ujvidéki pályaudvarra, melyet ez alkalomra csinosan feldíszítettek. A pályaudvaron a városi tanács élén dr. Demetrovics Vladimír polgármester üdvözölte a vendégeket. Este Kovessy Albert szinigazgató diszleóadást rendezett a vendégek tiszteletére, mely után a Mayer-nagyszálló éttermében ismerkedési est volt. A közgyűlést vasárnap délelőtt tartották meg a város háza dísztermében, Perjessy László alelnök megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket és köszönetet mondott Ujvidék város közönségének azért a lelkes fogadtatásért, amelyben az egyesület ideérkezett tagjait részesítették. Utána Balla Aladár főispán emelkedett szólásra és hosszabb beszédében vázolta, mennyire fontosnak tartja, hogy a DMKE Ujvidéken tartja közgyűlését. A tapssal fogadott beszéd után a közgyűlés rátért az egyesület folyó ügyeinek tárgyalására. A tisztújítás során az egyesület elnökévé Justh Gyulát, a képviselőház elnökét választották meg. Ügyvezető alelnök lett Perjessy László, alelnökök pedig Herczeg Ferenc, Jankó Ágost és dr. Kern Lajos. Délben több száz terített lakoma volt.

Halálozás. Grosser Mária folyó évi április hó 19-én életének 74-ik évében Cservenkán meghalt. A család földi maradványait Zomborba szállították a szent Rókusról nevezett temetőkapornában állíttatta fel ravatalra. Temetése folyó hó 21-én ment végbe. Az elhunytban Grosser Géza, a zombori agrár-takarékpénztár pénztárnoka nővérét gyászolja.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Bohuniczky Jenő szabadkai törvényszéki jegyzőt a marosvásárhelyi törvényszékhez helyezte át.

Jutalmazások a békében. A király mindazoknak a katonai személyeknek, akik a különleges katonai intézkedések idejében, 1908. évi október hó 1-től 1909. évi április hó 30-ig Boszniában és Hercegovinában, valamint Dalmáciában tényleges szolgálatban állottak, a katonai jubileumi érdemkeresztet adományozta és elrendelte, hogy nekik ez az idő, illetőleg az ennél rövidebb, ebben az időszakban teljesített szolgálati idejük, a nyugdíj (rokkant-nyugdíj) kiszabásánál kétszeresen számíttassék be. A király megengedte egyszersmind, hogy ezek a kedvezményesek a 13. és a temesvári 7. számú hadtestek egyes, szolgálatban állott csapataira is, az erre nézve kiadandó különös utasításokhoz képest, szintén kiterjesztessenek.

Az áramfogyasztás leolvasói.

Amit mult számunk vezércikkében irtunk, hogy t. i. a cég kocsisokkal olvastatja le a villamos órákról az elfogyasztott árammennyiséget, igaz s ez állításunkat egész teljességében fentartjuk. Mivel azonban Zwirschitz főszerelő is szokott áramfogyasztást leolvasni, esetleges félreértések megelőzése végett szívesen kijelentjük, hogy fentebbi állításunkat ő reá nem értettük s ennél fogva az ő reá nem is vonatkozik.

Értesítés. Több oldalról érkezett kérdésre kijelentjük, hogy a Szanatórium Albumba általunk kért arcképek megküldésével nem jár a beküldők részéről semmiféle kötelezettség. Az arcképeket is visszaszolgáltatjuk, mihamint a klisék készen lesznek róluk. A kért arcképek beküldésének határidejét április 28-ik napjáig meghosszabbítjuk. — Alföldy Gedeonné, védnök. Vértesi Károly, szerkesztő.

A hadsereg ruha-reformja. Megemlékeztünk már arról, hogy a hadvezetőség az egész hadsereget, kivéve lovaságot, olyan csukaszürke egyenruhával látja el, amilyennel már az ősz folyamán a gyalogságot ellátta. Most azt jelentik, hogy hadvezetőség még egyéb változásokat is tervez az egyenruházatban. A hadseregből eltűnik a csizma és azt a díszmenetekben éppen úgy, mint a hadjáratban sárga bokavédő fogja helyettesíteni. Csupán a tábornokoknak hagyják meg a csizmát. A tisztek tábori sapkát kapnak, kivéve a tábornokok és a táborok tagjai, akiknek sapkája megtartja ugyan eredeti formáját, de szintén csukaszürke lesz. A jövőben a sötét köpeny is eltűnik és helyét a szürke foglalja el.

Hangverseny. A zombori troubadourok május hó 1-én táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendeznek Hódságon a Hukk-szálloda összes termeiben, amelyre szívesen látják Zomborból is mindazokat, akik egyesületük iránt eddig kimutatták jóindulatukat és érdeklődésüket.

Uj állatorvosi körlet. A földmivvelésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy Magyarországon rendezett tanácsu város elsőfokú állategészségügyi hatóságánál egy városi m. kir. állatorvosi állást szervez s ezen állással járó teendők ellátásával egyelőre a zentai járási m. kir. állatorvost bizza meg.

Nem fizet a munkáspénztár. A belügyminiszter azt tapasztalta, hogy a közkórházak zavartalan működését, fennállását veszélyezteti az, hogy a kerületi munkásbiztosító pénztárak a közkórházak irányában fennálló betegápolási díjakat és tartozásaikat pontosan nem fizetik. A belügyminiszter a tapasztalatokhoz képest intézkedett, hogy a közigazgatási hatóságok a közkórházak díjainak behajtására az eddiginél nagyobb gondot fordítsanak.

Szolgabírák mozgalma. A vármegyei tisztviselők legutóbbi országos gyűlése foglalkozott a vármegyei tisztikar létszámbeosztásának kérdésével. A szolgabírák, tekintettel arra, hogy a javaslatban őket érintő sérelmeket nem orvosolták és hogy a státusquo kérdése a napokban dől el a belügyminiszteriumban, most mozgalmat indítottak, amelynek célja, hogy a II. osztályu főszolgabírói állások is szerveztessenek, úgy mint a főjegyzőknél és hogy a szolgabírák is a VI. és VII. fizetési osztályba juthassanak.

Furfangos család. Ravasz módon akart kicsalni pár száz koronát valami madridi szédelő Ambil József bácsalmási vendéglőstől. Egy levelet irt neki, melyben előadja, hogy Madridban szökés miatt letartóztatott és nem juthat egy valamelyik francia pályaudvaron elhelyezett utazó táskájához, melyben 900,000 frank van elrejtve. Arra kéri a levélben Ambilt, hogy menjen Madridba és váltsa őt ki a fogságból, minek ellenében felajánlja neki az utazó táskájában elhelyezett 900,000 frank felét. Egyelőre a szédelő nem nevezte meg magát, de a pontos sürgönycímet megkapta.

Adomány. A földmivvelésügyi miniszter a magyarországi gazdakör részére a II. és III. könyvesportokból álló 100 kötetes népkönyvtári könyvgyűjteményt adományozta s a könyvszekrény beszerzésére 20 korona államsegélyt utalványozott.

Nemzetközi agrogeológiai értekezlet. Az első nemzetközi talajismereti értekezlet tagjai vasárnap reggel indultak nagyalföldi tanulmányutjukra. Első állomásuk a bácsmegeyi Kelebia volt, ahol a Duna-Tisza közének legtipusosabb futóhomok területét nézték meg. Az itteni talaj- és földtani viszonyokról oly mélyen járó eszmecsere indult meg, hogy méltán beillett volna szakszerű ülésnek is. Kelebiáról a társaság Szabadkára ment, ahol Dembitz Lajos dr. helyettes polgármester és Czajlik István, a palicsi földmivvelés-iskola igazgatója fogadták és üdvözölték a város nevében a konferencia tagjait. A város fényes ebédet adott a társaság tiszteletére. A delután folyamán a város vezetőinek kalauzolása mellett Palicsra rándult a társaság. Az értekezlet tagjait csodálatba ejtette Szabadka legszebb kiránduló helye: a palicsi tó, ahol jelenleg a város éppen nagy átalakításokat eszközölt. Modern fürdőt akar létesíteni a helyi érdekű nyaralótelep helyén. A társaság körüljárta a palicsi tó és a vértó környékét és élénk eszmecsere keretében tárgyalta meg a vidék mai geológiai kialakulását, megvizsgálta a tó vizének hatását és parti környékének talajtani szerkezetét.

Halálozás. Özv. Pataj Árminné Óbecsén 67 éves korában folyó hó 19-én hosszas betegeskedés után elhunyt. Temetése e hó 21-én d. e. 9 órakor a község osztatlan részvéte mellett ment végbe. A megboldogultban dr. Pataj Sándor ügyvéd, az „Igazság” felelős szerkesztője s a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége bácsmegeyi választmányának elnöke édes anyját gyászolja.

Letartóztatott vasuti tolvaj. Patak Károly csendőrhadnagy, a szabadkai vasuti állomáson jó fogást csinált: letartóztatott egy elegánsan öltözött embert, kiről kiderült, hogy nem más, mint Izsák Sándor, huszonnyolc éves, színérváraljai lakos s ellene még 1907-ben körözést adott ki a szolnoki kir. törvényszék, mert a szolnoki vonalon 1907. augusztus 11-én Brósz János, orosházi tanító zsebéből kilopott egy pénztárcát és egy 300 korona értékű takarékkönyvet. A szédelő majd mint vendéglős, ügynök, földbirtokos, színész, majd pedig mint ügyvéd szerepelt, nagyon elegáns megjelenésű és erősen tiltakozott letartóztatása ellen. Megmotozásakor egy kulcsot találtak zsebében, amelyvel a bezárt vasutj szakaszokat szokta kinyitogatni, ezenkívül volt nála 75 korona készpénz és néhány börtárca, melyeket — állítása szerint — szerelmes hölgyektől kapott emlékül.

Meghalt az ijedtségtől. Vrbasky Jásó óbecsei korecsmárosnál a napokban vígan mulatozó társaság volt együtt. Szépen ment a multság, mignem Szuboticski Sztévó és Dsigurszky Jócó valamin össze nem veszték. A civakodást aztán úgy intézték el, hogy Szuboticskit a korecsmából kitesékeltek. Ez szörnyen bántotta Szuboticskit, dühöngve futott haza és fejszével fölfegyverkezve jött vissza, hogy bosszút álljon bántalmazóin. A mikor a dühös ember baltáját magasra emelve belépett, a korecsmában éppen Vrbaskyval került szembe, akit a váratlan támadás annyira megzavart és megijesztett, hogy szó nélkül összerogyott és meghalt.

Alapszabály jóváhagyás. A m. kir. belügyminiszter a szilbereki művelődési és jótékonyági egyesület, valamint a paripási katolikus ifjusági egyesület alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Öngyilkosság. Czina András ujvidéki berkocsis egy kötőfékkel felakasztotta magát, mire megtalálták, meg volt halva. Tettének oka életunság.

Visszavont behívók. Az annexió körül keletkezett balkáni események részint kellemes, részint kellemetlen meglepetést szereztek azoknak a tartalékosoknak, akiknek ez évben esedékes a fegyvergyakorlatuk, mert a fegyvergyakorlatok egyidőre elhalasztódnak. Ez volna a dolog kellemes része, ha nyomába nem lépne azonnal a vele járó kellemetlen oldal is, amely abban áll, hogy az elmaradó tavaszi fegyvergyakorlatot majd a legforróbb kánikulában valószínűleg az aralási fegyverszünet után kell majd leszolgálnia. Akik mint katonák átérték már ezt a két rosszat, már mint a tavaszi és nyári gyakorlatokat, azok bizonyára méltányolni fogják azokat az okokat, amelyek elfeledtetik a tartalékosokkal azt az örömet, amelyet a fegyvergyakorlatok elhalasztása felett éreznek. Már meg is történtek ezen intézkedések végrehajtására az előzetes rendeletek, amennyiben az eddig kibocsátott összes behívókat bevonták.

Becsapott földbirtokos. Még élénk emlékezetében lehet lapunk olvasóinak az a körmönfont ravaszsgal elkövetett család, melyet Krix Ádám bácsalmási és Grünfelder Károly bajai lakosok együttesen követték el és melynek áldozata Weiner József csávolyi paraszt volt. Weiner 80 hold ingatlanára 6000 koronás törlesztéses kölcsön volt betáblázva hat és fél százalék mellett. Szeretett volna olcsóbb pénzt kapni és minden módot felhasznált, hogy ilyent sikerüljön szereznie. A végzetet hozta össze Krikszel és Grünfelderrel, akik mindjárt vállalkoztak arra, hogy három és fél százalék mellett szereznek neki pénzt. Ehhez azonban szükséges, hogy Weiner egy 2000 koronás részvényt vegyen. A hiszékeny paraszt belement a dologba és hajlandó volt a részvényt is megvenni annál is inkább, mert Grünfelder azzal biztatta, hogy arra évenként osztalékot is fog kapni. Egy szép napon Grünfelder és Weiner átrándultak Szabadkára, ahol ekkor már Krix, mint bankigazgató, várta őket fekete ruhában, sarga cipőben cilinderral a fején és vastag arany gyűrűvel az ujján. Grünfelder bemutatatta Krixet mint bankigazgatót. Kinek Weiner a 2000 koronát gyanúlanul lefizette és elávoztak. Krix és Grünfelder azután a 2000 koronát szétszöztették. Csakhamar kiderült a turpisság és Weiner feljelentette mindkettőjüket család miatt. A szabadkai törvényszék a napokban vonta felelősségre a két csalót és évenként 2—2 havi fogházra ítélte.

Egyesítik a naptárt. A magyarországi görög-katholikus egyház korszerű reform előtt áll: egy éven belül keresztülviszi a naptáregyesítést, melynek következményeképpen a görög-keleti naptár és a Gergely-naptár ünnepei, melyek között eddig tizenhárom napi időköz volt, ezután egybeesnek. A budapesti görög-katholikus hitközség, a heregprimás útján megadott külön pápai engedély alapján, már a mostani husvétől kezdve az egyesített naptár szerint tartja meg ünnepeit.

Ösztöndíj keleti kereskedelmi akadémiát végzett fiatal kereskedők részére. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Erzsébet királynő ő cs. és kir. felsége emlékezetére létesített ösztöndíjalap 1909. évi kamataiból külföldi tanulmányi célokra négy, egyenként 2500 korona értékű ösztöndíjat alakított és erre az egész országra kiterjedő pályázatot hirdetett. A folyamodások az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál nyújthatók be. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a kerületbeli érdeklődőknek, akik keleti kereskedelmi akadémiát végeztek, megküldi a pályázati feltételeket.

Elvi döntés. Felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a Kuria, hogy a város a köztér felett csak közérdek szempontjából jogosított rendelkezni. Ha tehát közérdek igazolása nélkül a köztérből oly módon kerit le udvart, hogy a kerítés által a szomszéd tulajdonos házának sarokrésze a közlekedéstől elzárattott és a ház homlokzatának egy része megcsonttatott: a tulajdonos jogosítva van a tulajdonának használatát akadályozó kerítés lebontását követelni.

A városok pénzkezelése. A belügyminiszteriumban kidolgoztak egy tervezetet a városok pénzkezelésének egységesítéséről. Mindenesetre szép, hogy ilyen reformokon dolgoznak a belügyminiszteriumban, bár valamennyiünknek jobb volna, ha inkább pénzforrásokat nyújtanának a városoknak, mert nehéz ott a pénzkezelés egységesítéséről beszélni ahol nincs pénz, a melyet kezeljenek. Erre az egységesítésre azért a mai pénztelen világban is szükség van. A miniszterium által kidolgozott tervezetet megküldték a városoknak. A belügyminiszter, hogy az egységesítés lehetőleg tökéletes legyen, most ankétra hívja össze a városok polgármestereit és főszámvevőit.

Az adós boszuja. Vasárnap este hét órakor a Palicsra vezető országúton agyonlőtték Haverda Boldizsár volt szabadkai ügyvéd özvegét. Haverdáné társalkodónőjével a szőlőjéből a villamos állomás felé igyekezett. Az egyik villa kerítése mellől egy sötétkék ruhába öltözött fiatalember ugrott elő és közvetlen közelből revolverrel mellbelőtte. Az öreg asszony felsikoltott és holtan rogyott össze. A merénylőnek sikerült elmenekülnie. A hatóság nyomozza a tettést. Haverdáné gazdag asszony volt s pénzkölesönök adásával foglalkozott. Azt sejtik, hogy a merénylő valamelyik adósa volt. A vizsgálatot ez irányban is folytatják.

Meggyilkolta az urát. Bácskeresztur községben a csendőrök szigorú őrizet alá vettek egy fiatal asszonyt, akit azzal vádolnak, hogy megölte az urát. Bodor Milán gazdálkodó néhány évvel ezelőtt asszonyt hozott a házához. A fiatal pár тұrhető boldogságban élt. A múlt év decemberében rövid betegeskedés után Bodor meghalt. A haláleset után nyomban arról kezdtek sutogni, hogy a vagyonos gazda nem természetes halállal mult ki. A pletyka még a temetés után sem hallgatott el. Tudomására jutott végre a sugdolózás a csendőrségnek is, amely a legnagyobb titokban folytatta a nyomozást. Minthogy sulyos gyanuok merültek föl, hogy Bodort a felesége pusztította el, csak hogy vagyonát ő örökölje, a csendőrök az asszonyt őrizet alá helyezték és intézkedést tettek az elhunyt Bodor ekszumálására iránt.

Elítélt párbajozók. Dr. Gombos Dezső óbecsei földbirtokos családi ügyből kifolyólag kardpárbajt vívott Szabadkán bajsai Vojnich Andor szabadkai földbirtokossal. A törvényszék a napokban ítélkezett a párbajozó felek fölött és dr. Gombost, aki a kihívó fél volt, nyolc napi, Vojnich Andort pedig öt napi államfogházra ítélte.

Az alsóbbrendű vasutak. Az alsóbbrendű vasutakról szóló törvénytervezet vonatkozásban a kereskedelemügyi miniszter az ismételt tárgyalások folyamán felszínre hozott javaslatokat összegyűjtötte és legutóbb külön kötetben kiadta. Mielőtt a törvénytervezet végleges szövegét megállapítanák, április 26-án a kereskedelemügyi miniszter elnöklésével a miniszterium tanács-termében értekezletet tartanak.

Gyilkosság. Véres gyilkosság színhelye volt Hercegszántó község egyik utcája. A legények egy mulatságból hazatérve, két ellenkező irányból vagy harmincan találkoztak. A két ellenkező irányból jövő legények előbb évődni kezdtek egymással, majd egyszerre veszekedésre került a sor. Előkerültek a bicskák, a vagy harminc főnyi legény csapat ádáz dühvel egymásra rontva, valóságos utcai csatát vívtak. A vér bőven folyt már, amikor Tóth Hegedűs Pál egy jajszóval összerogyott és ott az utcán meghalt. Erre a legények szerteszét futottak. A csendőrség megtette a feljelentést. A csatározásnál több legény könnyebb sérülést szenvedett, de hogy a gyilkosságot ki követte el, azt csak a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Merénylő péksegéd. Mezei János 30 éves szabadkai születésű budapesti sütősegéd már évek óta elváltan él feleségétől, Ferenci Emmától, aki gyermekével azóta egy Csányi Sámuel nevű cipészszel él vadházas-

ságban. Mezei János vasárnap Budapestről leutazott Szabadkára azzal a szándékkal, hogy a feleségével elszámoljon azért, hogy elvált tőle. Hozott is magával egy revolvert és 25 darab töltényt. Vasárnap reggel aztán bepálinkázva elment Csányiékhoz, de nem találta ott a feleségét. Mezei ekkor veszekedni kezdett Csányival, amelynek folyamán aztán kétszer rálőtt Csányira, akit a vállán és láb-szárán megsebesített. A merénylőt a rendőrség letartóztatta.

Művészet — Irodalom.

Uj magyar férfikarok. Az Apolló zenemű folyóirat most megjelent áprilisi havi száma 2 hatalmas eredeti új férfikarral bővíteti férfikarirodalmunkat. Erkel Sándor: Dalra magyar című magas szárnyalású klasszikus kompozícióján kívül Lányi Ernő: A mi nótánk című újdonságát is hozza, ez utóbbi kart ugyanis a legutóbbi egri országos dalosünnepen a Kecskeméti Dalárda adta elő jelentékeny sikerrel. Az Apolló zenemű folyóirat, mely negyedévenként jelenik meg egyedi férfikargyűjteményünk. Az eddig megjelent és külön is kapható 460 karról jegyzéket kívánatra szívesen küld a kiadóhivatal (Budapest VI., Lázár-u. 18.), ahová az előfizetési díjak (évi 5 kor.), valamint mindennemű megrendelés is intézendő.

A Jövő új száma ismét változatos tartalmu. Felemlítjük a következő cikkeket: A cseléd (Vajda Ernő egyfelvonásosa.) Kisértetek (Kassák Lajos verse.) Még egy kis beszéd Darwinról (Szerdahelyi Sándor cikke.) Porlepte verseskönyvekből (Veszelei Károly verse.) Gyilkosság a Kálvária téren (Cholnoky László novellája.) Szavazás a színházaknál (Nagydi Béla cikk.) a Pesti olvasókönyvben: Ha most írná meg Fáy András az ő meséit, a gazdag irodalom-művészeti rovatban: Tavasz a műcsarnokban, Pár szót szólok a futurizmusról stb. — A kiadóhivatal (VIII., Gyöngy-tyúk-utca 13. sz.) szívesen küld mutatványszámot. A lap kéthetenként jelenik meg.

Közgazdaság.

Szomoru statisztika. Ez a közlemény nem is szólhat másról, mint a kivándorlásról, mert Magyarországon talán minden statisztika között a legszomorubb a kivándorlási statisztika. Az évről-évre emelkedő kivándorlásnak igen lesújtó képét adja az alábbi összeállítás. Megtudjuk belőle, hogy Magyarországból és Ausztriából 1861-ben mentek ki az első kivándorlók Amerikába. Az első kivándorlók száma 13 volt. Hat évvel később 1867-ben 392, 1877-ben 5396, 1887-ben pedig már 40.265 kivándorló próbált szerencsét Amerikában. Ettől az időtől kezdve hol emelkedett, hol csökkent a kivándorlás s tíz esztendő alatt valamivel fogyott, mert 1897-ben 33.031 volt a kivándorlók száma. Ettől az időtől kezdve aztán rohamosan emelkedett és 1907-ben elérte a legmagasabb számot, amikor Magyarországból és Ausztriából 338.452-en vándoroltak ki az Egyesült-Államokba. Az amerikai gazdasági válság egyharmadára apasztotta a kivándorlók számát, mert 1908-ban leszállt 168.509-re. Németországból 1861-ben 52.116, 1867-ben 124.046, 1877-ben 29.238, 1887-ben 106.865, 1897-ben 225.333, 1907-ben 37.807 és 1908-ban 32.309-en vándoroltak ki. Látnivaló, hogy a németországi kivándorlás arányai az utolsó esztendőben messze mögötte maradtak a Magyarországból és Ausztriából megindult kivándorlásnak. Az 1907. esztendőben a föld minden részéből Amerikába igyekvő kivándorlók száma 1.285.349 volt, míg 1908-ban 782.870. Az idei esztendő számadatai — sajnos — talán minden eddigit meg fognak szegényíteni.

NYILTTÁR. *)

Alapítva: Dr. ROTH AD. Telefon
1886. 51-17.

**Testgyenesítő
gyógyintézete és szanatoriuma**

Budapest, VII. ker., Stefánia-ut 55. szám.

Bejáró és bennlakó hát- és lábbetegeknek. (Elferdülések, izület és csontgyulladások, ficamok, és törések, zsugorok stb.) Saját műterem Hessing-féle járó és Dr. Roth-féle automat. egyenesítő gépek és corsettek részére. Svéd-torna, gerincnyújtás, massage stb. 26-10

Mérsékelt árak. — Kívánatra prospektus.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.**Eladó**

3-1
jutányos áron 100 darab új **sörös láda** (60 palacknak) vasatlan és egy alig használt **paszternizált gép kazánal**. — Bővebb értesítést ad a tulajdonos: **Jasznits Dusan** sörraktáros **Szenttamás** (Bácska).

**Egy a gépirásban is jártas
irodista**

május 1-től ajánlkozik délutáni foglalkozásra, irodai munkák elvégzésére. Cim a kiadóban. 2-1

A legrégebb és a legjobban
értesült magyar újság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.

Főszerkesztő: **Dr. Pap Zoltán**.

Szépírodalmi főmunkatárs: **Eötvös Károly**.

Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedtsége folytán hirdetései minden iparos és kereskedő az Egyetértésben biztos eredményt ér el. Minden cikk hirdetése alkalmas, mert olvasóközönsége vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.

Egy jó házból való fiu tanoncnul felvétetik

Hermanecz Ottó

3-3 cukrázdájában Zomborban.

Uj gépraktár.

A tisztelt gazdaközönség szives tudomására adjuk, hogy **Zomborban, Bajai-utca 7. sz. alatt**, a Nikolics-féle palotában -- folyó évi május hó 1-től --

mezőgazdasági gépraktárt

-- nyitunk, melynek vezetésével --

Bodnár és Zentai

ooo céget biztuk meg. ooo

Raktáron tartunk eséplőgépeket, szalmakaszalót (elevator), fűkaszaló, marakverő és kéveköltő, továbbá aratógépeket, mindenféle nagyságu szezskavagót, ekéket egy és két vasut, morzsolókat, répvágót, gabona rostát, darálókat, fogaró sokat és boronákat stb. o

Kérjük a tisztelt gazdaközönség pártfogását és vagyunk tisztelettel

**Hofherr és Schrantz
budapesti gépgyár és vasöntöde.**

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 22

Kőműves- és ácsmesteri vizsgára

a lehető legrövidebb idő alatt és a legjobb módszer szerint készit elő

BERNHARDT KÁROLY
ZOMBOR, Dob-utca 11. szám.
89-6-4 6-5

Kiadó ház.

Zomborban, (Felsőváros) a Flórián-utcában levő 11. sz. ház kiadó. Bővebbet a o o kiadóhivatalban. o o

Sztapári-ut 46. sz. a. **Rovakovits-féle lakóház, téglaházi-telep a hozzátartozó 4 hold földdel**

szabad kézből eladó.

Ugyanott a még raktáron levő I. oszt. fedőcserép 13 írtért, II-od osztályu 12 írtért és nyerstégla (vályog) 6 írtért

1000-re kapható.

Közelebbi értesítés vagy a helyszínén, o o o 3-2 vagy: o o o

**PETONSZKY IMRÉNÉL,
a kir. adóhivatalban nyerhető.**

988. szám. 1909

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. járásbíróság 1908. évi Sp. IV. 1903. számú végzése következtében dr. Fodor Imre budapesti ügyvéd által képviselt ifj. Fleischer Zsigmond budapesti cég javára 400 kor s járulékaik erejéig 1908. évi október hó 14. én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 950 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gépek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1908. évi V. 2065/4. sz. végzése folytán 400 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi április hó 26-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 120 korona 10 fillérben bíróilag már megállapított költségeik erejéig Zomborban Kossuth-utca leendő eszközlésére 1909-ik évi május hó 5-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el tognak adatni.

Zombor, 1909. évi április hó 16. án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Nemesített rózsafák

válogatott példányokban és fajokban kapható: 2

Csérer Gyula
városi kertésznél, Zombor.

1518/kig. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

A járásom Veprőd községében lemondás folytán üresedésbe jött községi orvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás javalmazását évi — előleges havi részletekben fizetendő — 1600 korona készpénz fizetés és 1908. évi XXXVIII. t. c. alapján megállapítandó lakbér és látogatási díjak képezik.

A megválasztandó orvos kézi gyógyszertár tartására köteleztetik.

Felhivom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi május hó 20-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Kula, 1909. április 19-én.

Dr. Buday,
főszolgabíró.

Göszl Pál

építési-anyag kereskedő
ZOMBOR, THÖKÖLY-UT 18.

Hirdetmény.

Van szerencsém az építő és háztulajdonos t. c. közönséggel tudatni, hogy folyó évre az alanti **legolcsóbb** árak :: mellett szállítok: ::

Beocsini cementet

Portland 100 kilónként K 5.80.
Román 100 kilónként K 3.30.

I-ső rendű meszet:

Dobresdi, berzovai vagy élesdi
o 100 kilónként K 5.—. o
Felsőgallait 4 korona 40 fillér.
Ebszónyi vagy dorogi K 4.—.

Dunai homokot

a Ferenc-csatornánál átvéve
3 kor. 60 fil. köbméterenként.

Saját gyártmányu cementlemezeket

3.60—5 K négyzetméterenként
készíztetés mellett a raktáron
o átvéve. o

Építészek egész évi kötésre külön ajánlat szerint.

Kérve b. támogatást 105—10—2
kiváló tisztelettel

Göszl Pál.

10—3

Ugyanitt egy 20 mm. hordképességű

erős teherkocsi

:: alig használva, olcsón eladó. ::

A legolcsóbb sodronykerítés

horgonyzott drótból 30 fillértől feljebb, valamint vas-keretből; sodronykerítéseket, valamint diszes vaskapukat készit **HICKER A. BUDAPEST,**
készit IV, Irányi-utca 1. sz. a.

Kizárólag saját gyártmányu vas- és rézbutor és sodronyágybetét beszerzési forrása.

Rézágvak 35.— frttól.
Gyermekágyak 11 — "
Vaskeretű ágybetét 5.50 "
Fakeretű ágybetét 3.50 "
Összecsukó vaságy 5.— "
Rézkaris 2.50 "
Tábori ágy sodronnyal 8.— "
Külön árjegyzék sodronykerítésekről és butorokról kívánatra ingyen. *—4

Pályázati hirdetés.

Küllőd községnél megüresedett s 900 korona évi fizetéssel egybekötött községi irnoki állásra pályázatot hirdetek; a képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvény az itteni előljárásság címére **április hó 30-ig** nyújtandó be. Az adóügyben jártasak és a német nyelvet értők előnyben részesülnek.

Küllőd, 1909. április 14.

GÁSPÁR VENDEL,

2—2

jegyző.

Üzletáthelyezés.

Ezennel tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek és igen tisztelt vevőimnek, hogy

épület-

tűzifa-üzletemet

folyó évi május hó 1-től Sztapári-ut 32. sz. alatt

lévő saját házamba helyezem át és kérem az igen t. vevőimet bizalmukkal az új helyiségemben továbbra is meg-tisztelni.

Kiváló tisztelettel 5—3

Járos Gusztáv,
épület- és tűzifakereskedő.

Földeladás.

A zombori 1448. sz. betétben 20923/2. hr. sz. 4 hold 151 □-ól és 20926/1—b—1. hr. sz. 1 hold 1319 □-ól keleti :: gradinai szántóföld :: szabad kézből eladó.

Bővebbet

HERCZOG M. JÓZSEF,
3—3 bognármesternél,
! Dob-utca 29. szám alatt. !

MÉHÉSZEKNEK FONTOS!

Az első magyar kereskedelmi méhteleg tulajdonosa: KÜHNE FERENC UTÓDA, Budapest, I. ker., Attila-utca 99. sz. ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb és legmegfelelőbb kaptárakból, melyek jó anyagból, pontosan és lelkiismeretesen készítték, továbbá mindennemű eszközöket és szerzőket, melyek a méhészkedéshez kívántatnak a legjobb minőségben és olcsó áron elad. Az 1909. évre szóló magyar vagy német nyelvű gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó főárjegyzéknek „Méhészeti Utmutató”-val együtt ingyen és bérmentve lesznek szétküldve, ugymint bármennemű utasítások és tanácsok is kívánatra közöltetnek. *—4

Első Délmagyarországi Nádfontatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfontatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **meszet**. Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 300 korona. Több waggon rendelésnél árengedmény! Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár folyékony kátrány, kátránylemez és cementben, melyek a legolcsóbb árakon szerzethetők be.

Ócskavas a legmagasabb árban mindenkor átvétetik.

Tisztelettel 100—65

MERKL JÁNOS
SZOND,
Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett).

36. sz.

II/1909.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

	Vőlegény	Menyasszony
Családi és utóneve és esetleg egyéb közelebbi megjelölése	Tóth Adám	Bagóczki Vilma
Családi állapota	özvegy	hajadon
Állása (foglalkozása)	vasuti pályaoőr	háztartásbeli
Vallása	róm. kath.	róm. kath.
Életkora és születési helye	szül. 1873. július 18. Mélykut	szül. 1889. április 20. Mélykut
Lakhelye	Bród	Mélykut
Szüleinek családi és utóneve	Tóth János Horváth Terézia	néhai Bagóczki István néhai Tóth Kiss Erzsébet

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési hely községi előljárássága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be. Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Helyben és a „Bácska” című lapban

Kelt Mélykuten, 1909. évi április hó 20-án.

Friedl Gyula,
anyakönyvvezető-helyettes

MAGÁNDETEKTIV-IRODA

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-ÚT 6. Telefon: 103-52. Tulajdonos: BARNA LIBOR JÁNOS, törv. bej. cég. Elvállal bizalmi, házassági és kényes ügyekben teendő kutatásokat. Személyek, lakások és üzletek feltűnés nélküli megfigyelését. Eltűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozása. Megbízható értesítés bárkinek viszonyairól, életmódjáról és előéletéről. Sikeresen eljár mindennéven nevezendő kényes természetű családi- és magánügyekben, egy bel- mint külföldön. Hiteles házassági és kereskedelmi információk. Utazási megbízások fürdő- és nyaralóhelyekre. Vidékiek kalauzálása és utbaigazítása Budapesten. Legszigorubb titoktartás. *—4

.. Ispáni és őri állás. ..

o Birtokomon **egy ispani** állás junius elsejére lesz o betöltendő. Az illetőnek a következő feltételeknek kell eleget tennie: 1. A magyar és **német** nyelv tökéletes tudása. 2. Földmivesszkolai végzettség. 3. Kitűnő és több éves szolgálatokat igazoló referenciák. 4. Jártasság a gazdaság minden ágában, különösen a modern tehenészetben és sertésenyészetben. 5. Hadmentesség. 6. Kis család. Megjegyzem, hogy csak éves szerződést kötök, melyet azonban rögtön felbonthatok, ha az alkalmazott csak egy esetben is részeg volna. Öt évi kifogástalan szolgálat után igényt nyer a birtokon levő 15 évvel kezdődő nyugdíjra. Fényképpel ellátott s a fizetési igényeket tartalmazó ajánlatok **május 30-áig** küldendők be. Csakis a német nyelvet tökéletesen - - beszélő egyének pályázhatnak. - - Az **őri** állás, mely szintén csakis évre oo lesz betöltve, **május hó 1-én** foglalandó el. Ezen állásra a gazdaságot ismerő oly egyének pályázhatnak, kik a katonai vagy csendőri szolgálatuk alatt altiszti rendfokozattal bírtak, de védkötelezettségüknek eleget tettek. A német nyelv tudása megkívánatik. Személyesen is lehet jelentkezni, de az utiköltség nem térítettik meg. Az őri állás portási teendőkkel is egybe van kapcsolva. **.. Fizesés: 60 korona.**

Topits Zoltán,

3-3 földbirtokos,
Ekecs. .. Komárom megye.

Eladó telkek.

A volt Korona-malom nemes szőlővel és finom gyümölcs- o fákkal beültetett kertje, o

telkekre osztva,

tetszés szerinti nagyságban, jutányos áron szabad kézből

eladó.**IFJ. BOSNYÁK JÓZSEF,**

tulajdonos,
Thököly-ut 39. szám alatt.

Kitüntetések:

Arad
Budapest I.
Budapest II.
Bécs
Belgrád
Lugos
Lovria
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta

Magyar állami nagy aranyérem.

**- Keltető tojások -
tavaszi szállításra előjegyezhetők****REITTER OSZKÁR****főkapitánynál NAGYBECSKEREKEN.**

o o Angliából hozatott fajtisza tollvér, elsőrendű 2 éves o o
fehér Orpington és fehér Wyandotte

(amerikai legjobb téli tojók.)

Sárga Orpington, óriás pekingi kacsatojások darabja 70 fillér.

Törés- és rázásmentes, teljesen ingyen.
biztos csomagolás, faládákban

— Őszi szállításra remek szép —

óriás angol emdeni libák előjegyezhetők, darabja 25 korona.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Kosár-áru és gyermekkoscsi-készítő**ROZSITS JÓZSEF**

BUDAPEST, VIII., Nagydíófa-utca 23
TELEFON: 82-49.

Készít UTAZÓ-, KÉZI-, RUHA-, BEVÁ SÁRLÓ és PAPIRKOSARAKAT, valamint SPANYOL NÁDKOSARAKAT sütők és szalámigyárak részére. Eladás nagyban és kicsinyben. **MEGRENDELÉSEK PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK.**
.. KÉPES ÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE *—4

ELADÓ**.. keltető tojások. ..**

Fajtisza sárga orpington tojások darabonként 40 fillér-
jével kaphatók

Gromilovits Andrásnál**ZOMBOR,**

Thököly (Apatini) ut 49. szám alatt.
Tenyézpéldányok előjegyzését őszi szállításra elfogadok, 5—15 koronás árban.

6-4

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.

Keil-féle padlófénymáz 90 fl.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Keil-féle legfinomabb cipőcém 30 fl.

Mindenkor kaphatók:

8-5

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

HÓDSÁG: Rausch Ede.

SZABADKA: Wachsmann Jenő és Tsa.

KULA: Récesel Miksa.

TITEL: Nonnenmacher Endre.